

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 252/19

KLAGER: Lasse Kjus
PUBLIKASJON: Finansavisen
PUBLISERINGSDATO: 18.-19.11.2019
STOFFOMRÅDE: Næringsliv
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Saklighet og omtanke, bildebruk, dekning for titler, samtidig imøtegåelse
REGISTRERT: 25.11.2019
BEHANDLET I PFU: 25.03.2020
BEHANDLINGSTID: 120 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:

SAMMENDRAG:

Finansavisen publiserte **mandag 18. november 2019** en nyhetsartikkel på nett med tittelen [«KPMG mener Tide Forsikring har blåst opp regnskapet»](#). Tittelen i fronthenvisningen var «Ny krise i Tide Forsikring». Denne sto sammen med et portrettbilde av tidligere alpinist Lasse Kjus. Det samme bildet av Kjus ble også benyttet i selve artikkelen, og i bildeteksten sto det:

«INNERSVINGER: Lasse Kjus er kjent for å kjøre korteste vei, og er blant de største eierne i Tide Forsikring, som også kutter svinger. Både BDO, Finanstilsynet og KPMG er uenig om måten de fører regnskapet på, og nå skifter de revisor til RSM.»

Nederst i teksten ble selskapets største eiere navngitt.

Dagen etter, **tirsdag 19. november 2019**, ble artikkelen publisert i papirutgaven. Forsideoppslaget besto blant annet av et nærbilde av «Storeier Lasse Kjus» samt overskriften:

«Revisorkrangel, underskudd og likviditetsskvis: Full krise i Tide Forsikring»

En annen «Storeier» og en «Sjef» var også avbildet på forsiden. Inni papiravisen var overskriften «Ny krise i Tide Forsikring». Også her var Lasse Kjus avbildet med samme bildetekst som på nett.

KLAGEN:

Klager er Lasse Kjus som mener at Finansavisen bruker bilder av ham i en sammenheng der de ikke hører hjemme, og på en måte som blir belastende for ham. Klager skriver:

«Gjennom en kombinasjon av overskrifter, bilder og billedtekster fremstiller Finansavisen meg som medansvarlig for påståtte finansielle problemer og angivelige uryddigheter der jeg ikke har noen rolle eller noe ansvar. Avisen kommer med spekulative og belastende kommentarer om meg som jeg ikke har fått imøtegå og som det heller ikke finnes noe kildegrunnlag for å fremme.»

Klager viser i den forbindelse til bildetekstene om at han «kjører korteste vei»:

«Den spekulative billedteksten skaper et inntrykk av at Lasse Kjus kutter svinger både på sykkel og i forretningslivet. Det er grunn til å spørre om formuleringen innebærer en indirekte beskyldning mot meg. Jeg fikk ingen mulighet til å imøtegå kommentaren eller artikkelen. (VVP 4.14.) og spør også om hvilket kildegrunnlag Finansavisen har for å komme med en slik påstand? (VVP 3.2) Enda tydeligere er beskyldningen i billedteksten under portrettet mitt på Hegnar.no [...] Billedteksten åpner med INNERSVINGER og trekker ikke noe skille mellom meg og selskapet når det gjelder å 'kutte svinger'. Satt inn i kontekst leser jeg denne billedteksten som en grov beskyldning uten samtidig imøtegåelse og uten grunnlag i kilder. (3.2, og 4,14)»

Videre skriver klager:

«Det er blitt en gjenganger at når Finansavisen skriver om Tide, blir artiklene illustrert med bilder av undertegnede, til tross for at jeg ikke har noe med disse sakene å gjøre, utover å eie 2.5 prosent av aksjene i selskapet. 19. november er bilder av meg konsekvent hovedillustrasjon til sakene. [...] det finnes ingen journalistisk begrunnelse for å bruke bilder av meg i disse artiklene. Mitt navn og bilde har ingen relevans til det saken handler om.»

Klager er innforstått med at han er en offentlig person, og at mediene må kunne publisere bilder av ham der det er relevant, men det kan han ikke se er tilfelle i disse publiseringene. Klager fremholder at han er selskapets tiende største aksjonær av totalt 282 og skriver:

«Som en liten minoritetsaksjonær i selskapet har jeg ingen som helst befattning med beslutninger som tas i Tide Forsikring. Jeg sitter ikke i styret, er ikke gründer og har ingen rolle i ledelsen. [...] Jeg investerer i flere selskaper, og det ville åpenbart være fullstendig absurd om bilder av meg skulle brukes til å illustrere mediasaker, problematiske eller ikke, i alle selskapene der jeg eier noen aksjer. Den eneste plausible grunnen til at Finansavisen bruker disse bildene, er at jeg etter en lang toppidrettskarriere er kjent for mange nordmenn. Det gjør at mitt navn og bilde har kommersiell verdi for Finansavisen. Finansavisen misbruker bildene av meg for økonomisk vinning, for å trekke oppmerksomhet til artiklene. De har unnlatt å innhente mitt samtykke og bruken av bilder gjør de på min bekostning.»

Klager legger ved påklagede publiseringer og en eldre artikkel fra 2012 innen samme sakskompleks, jf. argumentet om at det er blitt en gjenganger å bruke bilder av klager.

Klager anfører brudd på Vær Varsom-plakatens (VVP) 3.2, 4.1, 4.4, 4.10, 4.12 og 4.14.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt om saken, men har ikke kommet til noen minnelig løsning.

TILSVARSRUNDEN:

Finansavisen avviser brudd på god presseskikk og bestrider klagers påstand om at det er blitt «en gjenganger» at klager avbildes i artikler om Tide Forsikring. Redaksjonen skriver at klager er blitt avbildet tidligere i liket med andre aksjonærer, og lister i denne forbindelse opp sju eldre publiseringer om Tide Forsikring for å tydeliggjøre i hvilken grad bilder av Lasse Kjus er blitt benyttet (publiseringene følger også vedlagt til orientering, sekr. anm.). Ifølge redaksjonen er det viktig for Finansavisens lesere hvem som er eier selskap og tjener og taper penger i næringslivet:

«Eierne er ikke minst viktige i et selskap som Tide Forsikring, som har vært i store problemer, og som i hele selskapets levetid har vært avhengig av pengetilførsel fra eierne, inkludert Lasse Kjus. Selskapet har gjennom årene slitt med å skaffe kapital, ikke fått konsesjon, lagt bak seg år med store underskudd, og operert med svært store svingninger i aksjekurs. Selskapet har også vært i konflikt med såvel sin tidligere revisor som Finanstilsynet. Dette har påvirket eierne og deres verdier, og det er omtalt en rekke ganger i Finansavisen.»

Redaksjonen bestrider klagers påstand om at han er en liten minoritetsaksjonær, og argumenterer for at han må regnes som en stor aksjonær som dessuten «var den investoren som bidro med mest kapital i en av selskapets kapitalutvidelser». Derfor er klager en viktig aktør, slik Finansavisen ser det. Hva gjelder bildene i seg selv, skriver redaksjonen:

«Lasse Kjus har i sin PFU-klage ikke anført noe hva gjelder hvilke bilder av ham som er benyttet. Han har kun anført at han ikke burde vært avbildet. Det må han gjerne mene, men det må være en redaksjonell vurdering - ikke noe som skal bestemmes av en av selskapets største aksjonærer.»

Redaksjonen viser til flere andre publiseringer, både i egen avis og i DN, der kjente personer er blitt avbildet i forbindelse med omtale av et selskap de bare har eierinteresser i, eller annen løsere tilknytning til (se vedlegg og beskrivelser i tilsv. anm.). Ifølge redaksjonen har ingen av disse tilfellene medført presseetiske diskusjoner om bildebruk. Redaksjonen skriver:

«Finansavisen er av den klare oppfatning at det å være en større eier i et selskap gjør en til en relevant aktør. Kjente personer [...] har stor nytte av sitt kjente navn, både ved at navnet fungerer som en døråpner for selskapet og i form av [å trekke] andre investorer til å investere i samme selskap[...] Derfor hører man sjelden klager på at navnene brukes knyttet til investeringsprosjekter. Men også selskaper med kjente eiere kan feile. Det kan ikke være slik at pressen kun skal avbilde kjente personer når det går bra, og unnlate å avbilde dem når det går dårlig.»

Når det gjelder den påklagede publiseringen, påpeker redaksjonen at en annen storeier samt selskapssjefen var avbildet og titulert på papiravisforsiden i tillegg til klager. Redaksjonen mener å ha vært tydelig på hvilken tilknytning klager har til selskapet, og anfører at

Finansavisens lesere vet hva det innebærer å være eksempelvis eier og daglig leder i et selskap.

Videre anfører redaksjonen at klager konstruerer opp en misforståelse knyttet til den påklagede bildeteksten. Redaksjonen skriver:

«Lasse Kjus har hatt en lang og svært suksessrik idrettskarriere i slalåmbakken [...] Alt handlet om å kjøre de korteste og raskeste svingene mellom startpinnen og mållinjen. Og da han sluttet fortsatte han å bruke alpinstatusen sin både gjennom klessatsingen Kjus og som TV-profil. [...] Han var en mester til å kjøre svinger og finne den korteste og raskeste veien til mål. Det har vært umulig ikke å ha fått dette med seg. Aldri har noen beskyldt Kjus for å ha gjort noe som helst galt - ei heller Finansavisen. Det er ingen tvil om at Finansavisens lesere er kjent med at Lasse Kjus er en tidligere alpinist og at han følgelig har vært svært god til å kjøre korteste vei i slalåmbakken. Bildeteksten er skrevet med henvisning til Kjus' bravader i slalåmbakken, og disse bravadene finnes det ingen grunn til å kritisere, og følgelig ei heller å gi tilsvar på. Med mindre man går inn for å kverulere.»

Klager ønsket å knytte kommentarer til redaksjonens tilsvar og presiserer at klagen bare gjelder artikkelen som ble publisert på nett og papir av Finansavisen i november 2019. På den bakgrunn fremholder han at utvalget kan se bort fra Finansavisens vedlagte artikler der han ikke er avbildet, eller er avbildet med et mindre bilde. Videre skriver klager følgende om de påklagede publiseringene:

«Omtalen handler ikke først og fremst om resultater eller om gode eller dårlige resultater. **Artikkelen handler om påstått uetisk og uryddig forretningspraksis.** Saken kan dermed ikke sidestilles med historier som omhandler resultater i selskaper der eiere er avbildet. Utvalget kan derfor også se bort fra alle Finansavisens vedlegg med eksempler på resultatregnskaper som legges frem med bilder av idrettskjendiser.

Finansavisens artikkel omhandler påståtte uryddigheter og feil i Tide Forsikring. Det handler om konflikter med revisorer og Finanstilsynet [...] Finansavisen kaller Tides praksis å 'kutte svinger'. Artikkelens beskyldning om uetisk praksis knyttes til meg ved å bruke meg som hovedillustrasjon i saken med store bilder i alle kanaler. [...] Mitt anliggende gjelder altså det problematiske med å bruke bilde av meg som hoved-illustrasjon til påstått uetiske saker som jeg ikke har noe ansvar for og så koble meg til disse saken med bruk av overskrifter og spekulative billedtekster. Jeg er ikke konfrontert med de påstandene som fremmes og som jeg illustrerer, og er heller ikke i posisjon til å bekrefte eller avkrefte dem.»

Finansavisen ønsket å komme med tilsvar til klagers kommentarer. Redaksjonen mener å ha dokumentert at også DN har tradisjon for å avbilde aksjonærer ved omtale av en virksomhet, og stiller spørsmål ved om alle de vedlagte eksemplene i så fall er i strid med god presseskikk. Videre stiller redaksjonen spørsmål ved om kjente personer skal ha vetorett knyttet til om de skal bli avbildet i medier eller ei.

Redaksjonen mener klager lyver når han hevder at den påklagede artikkelen handlet om «påstått uetisk og uryddig forretningspraksis». Ifølge redaksjonen omtalte artikkelen

selskapets årsregnskap slik redaksjonen normalt omtaler årsregnskaper. Det var naturlig å vinkle på selskapets uenighet med egen revisor, anfører redaksjonen, som skriver:

«Når vi omtaler årsregnskaper for et angitt selskap, men aldri ellers, skriver vi: "SELSKAP 2018". I dette tilfellet skrev vi "TIDE FORSIKRING 2018". Artikkelen inneholder også faktaboks etter standard oppsett med regnskapstall for de to seneste årene slik vi gjør i alle artikler som omhandler årsregnskap - som i dette tilfellet. Hvis man leser artikkelen nøye, og det er det viktig at man gjør, ser man at det kun er innholdet i årsregnskapet som omtales. Først vies uenigheten om periodiseringen av kostnadene omtale. Deretter fortsetter omtale av andre sider av årsregnskapet.»

Redaksjonen argumenterer også for at selskapets finansdirektør fikk god adgang til samtidig imøtegåelse, og at det er vanskelig å se at klager eller andre aksjonærer kunne har tilført så mye mer. Redaksjonen mener å se at klager konkluderer med det samme i sine kommentarer. Avslutningsvis skriver redaksjonen:

«Kjus ble avbildet som en av flere aksjonærer i Tide Forsikring denne gangen som ved enkelte tilfeller tidligere. Tilfeldigvis var bildet av Kjus størst ved denne anledningen, noe Kjus misliker, men Finansavisen har dokumentert at dette har variert. Igjen anfører Kjus at han "bare" eier 2,4 prosent av aksjene i Tide. Mener Kjus at man må eie minst 5 prosent for å kunne bli avbildet? Eller kanskje 10 prosent? Som Kjus skrev i sin PFU-klage har Tide Forsikring 282 aksjonærer. Kjus er større enn 272 av dem. Han er følgelig en av de aller største eierne, og følgelig er han også relevant å avbilde i omtale av årsregnskapet. Finansavisen har ikke brutt god presseskikk.»